

POSTANOWIENIE

26 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 26 listopada 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa T.K.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej

w W.

z udziałem interwenienta ubocznego I. Niestandaryzowanego Funduszu

Inwestycyjnego Zamkniętego Wierzytelności

w W. (poprzednio I. Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz

Sekurytyzacyjny w W.)

o ustalenie,

na skutek skargi kasacyjnej T.K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z 16 maja 2024 r., II Ca 1955/20,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adwokata P.W. 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych powiększone o podatek od towarów i usług we właściwej stawce tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

(a.z.)

UZASADNIENIE

W skardze kasacyjnej wywiedzionej od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 16 maja 2024 r. powód T.K. wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącego w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne:

1) Czy istnieje konieczność przekazania sprawy właściwemu sądowi okręgowemu, jeżeli na skutek połączenia spraw do wspólnego rozpoznania wartość przedmiotu sporu wynosi ponad 75 000 zł?

2) Czy rozpoznanie sprawy przez sędziego w sytuacji, w której powód złożył wniosek o jego wyłączenie od jej rozpoznania z uwagi na fakt pozostawania w sporze sądowym ze stroną postępowania powoduje nieważność tego postępowania lub prowadzi do sprzeczności składu sądu orzekającego z przepisami prawa, skutkującej koniecznością uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania?

Zdaniem skarżącego skarga kasacyjna jest także oczywiście uzasadniona, ponieważ rozstrzygnięcie w pierwszej instancji wydane zostało przez Sąd niewłaściwy, natomiast orzeczenie wydane w drugiej instancji zapadło z udziałem sędziego, wobec którego wpłynął uzasadniony wniosek o jego wyłączenie, a zatem orzeczenie obarczone jest wadą nieważności i nie może się ostać również z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, interes stron i ich prawo do rzetelnego procesu oraz dobro państwa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Mając powyższe na względzie podkreślić należy, że cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez prawidłowe powołanie i wyczerpujące uzasadnienie istnienia przesłanek

o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

W tym kontekście podnieść trzeba, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębnie konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach wniesionego środka prawnego argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (zob. postanowienia SN: z 22 kwietnia 2015 r., IV CSK 613/14, i z 11 maja 2001 r., III CZ 36/01, OSNC 2002, nr 2, poz. 22).

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie dotychczas nierozstrzygnięte w orzecznictwie, a zatem takie, które cechuje się przymiotem nowości i którego wyjaśnienie może sprzyjać rozwojowi prawa (zob. np. postanowienia SN: z 21 stycznia 2022 r., I CSK 1285/22; z 24 kwietnia 2023 r., I CSK 4950/22; z 20 grudnia 2023 r., I CSK 4003/23). Powołanie się na przyczynę kasacyjną wymienioną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Zagadnienie prawne powinno przy tym zostać oparte na konkretnych, powołanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przepisach prawa, które jednocześnie pozostają w związku z podstawami wniesionego środka prawnego. Zagadnienie takie musi zostać ujęte w sposób abstrakcyjny - tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest także powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen przedstawionego problemu i zaprezentowanie możliwych kierunków interpretacyjnych (zob. np. postanowienia SN: z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13; z 16 grudnia 2021 r., V CSK 289/21; z 23 grudnia 2022 r., I CSK 3245/22; z 14 czerwca 2023 r., I CSK 1253/23; z 4 września 2023 r., I CSK 1862/23; z 31 stycznia 2024 r., I CSK 2718/23).

Analiza przedstawionych przez skarżącego problemów nie pozwala na przyjęcie, że podnoszone kwestie stanowią istotne zagadnienia prawne

w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera bowiem – co jest niezbędne – wskazania przepisów prawa, na podstawie których powód konstruuje przedstawione zagadnienia.

Bez znaczenia jest przy tym, że skarżący w ramach podstaw wniesionego środka prawnego zarzucił naruszenie określonych regulacji prawa procesowego i materialnego. Jak zostało to już podniesione nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi kasacyjnej argumentów na uzasadnienie przyjęcia jej do rozpoznania.

Jedynie ubocznie zauważyć należy, że zarządzeniem z 13 maja 2024 r. (k. 619) wniosek powoda z 10 maja 2024 r. (ponowny) w przedmiocie wyłączenia wskazanego w nim Sędziego Sądu Okręgowego, jako niedopuszczalny - art. 53¹ § 1 pkt 2 k.p.c., został pozostawiony w aktach bez żadnych dalszych czynności zgodnie z art. 53¹ § 2 k.p.c.

Ponadto Sąd Najwyższy wyjaśnił już, że sędzia, co do którego został złożony wniosek o wyłączenie na podstawie art. 49 k.p.c., nie jest sędzią wyłączonym z mocy ustawy z rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c., a rozpoznanie sprawy i wydanie orzeczenia przez sąd drugiej instancji z udziałem sędziego, w stosunku do którego został złożony taki wniosek o wyłączenie, stanowi uchybienie procesowe, nie powoduje natomiast nieważności postępowania (zob. wyroki SN: z 22 czerwca 2010 r., IV CSK 503/09, i z 4 września 2014 r., II CSK 739/13).

Natomiast połączenie spraw do rozpoznania na podstawie art. 219 k.p.c. ma jedynie techniczny charakter, nie oznacza powstania jednej nowej sprawy, a każda z połączonych spraw zachowuje samodzielność. Zamieszczenie rozstrzygnięć w jednym wyroku nie niweczy samodzielności połączonych spraw (zob. postanowienia SN: z 15 kwietnia 1997 r. I CKN 154/97; 31 maja 2006 r. IV CZ 41/06; 15 listopada 2007 r., II CSK 418/07).

Powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) stawia skarżącemu szczególnie wysokie wymagania. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, podzielanym przez doktrynę, oczywista zasadność skargi oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane

w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka będzie miała miejsce tylko wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły zarzucane uchybienia, jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumenty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka prawnego. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec od razu - bez potrzeby głębszej analizy czy przeprowadzenia wnikliwych badań lub dociekań. Innymi słowy, podnoszone uchybienia muszą mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka - już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (zob. m.in. postanowienia SN: z 27 kwietnia 2006 r., I CZ 15/06; z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09; z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18; z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, z 28 stycznia 2022 r., I CSK 584/22; z 7 czerwca 2023 r., I CSK 742/23; z 20 października 2023 r., I CSK 1673/23).

Podkreślenia wymaga, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. obejmuje jedynie uchybienia przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym, które polegają w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

Nie budzi również wątpliwości, że okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący winien wykazać we wniosku bez odwoływania się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, które nie podlegają badaniu na etapie tak zwanego „przedsądu” (zob. m.in. postanowienia SN: z 28 stycznia 2022 r., I CSK 947/22; z 13 lipca 2023 r., I CSK 2570/22, i z 10 sierpnia 2023 r., I CSK 5584/22).

Skarżący nie przedstawił przekonujących od razu, widocznych *prima facie*, twierdzeń wykazujących racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. W lakonicznym uzasadnieniu przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powód powieliła okoliczności, które przytoczył już przy przedstawionych

zagadnieniach prawnych nie wskazując jednak stosownych regulacji prawnych, których naruszenie mogłoby spowodować wydanie rażąco wadliwego orzeczenia. Tym samym nie wykazał, aby jego skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona.

Uzupełniając wskazać należy, że gdy chodzi o przesłankę w postaci nieważności postępowania wymienioną w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c., to bezpośrednio odnosi się ona wyłącznie do postępowania przed sądem drugiej instancji. Sąd Najwyższy może ją uwzględnić jako spełniającą przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., o ile strona powoła się w tym zakresie na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej i uzasadni swoje stanowisko zarzucając sądowi drugiej instancji naruszenie art. 378 § 1 i art. 386 § 2 k.p.c. przez pominięcie nieważności postępowania w niższej instancji (zob. np. postanowienia SN: z 7 maja 2021 r., IV CSK 631/20; z 23 maja 2014 r., II PK 30/14 i z 7 maja 2021 r., IV CSK 631/20). Skarżący tego wymagania nie spełnił.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi powoda tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu w postępowaniu kasacyjnym z urzędu orzeczono na podstawie § 2 pkt 1, § 4 ust. 1 i 3 i § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

Maciej Kowalski

(a.z.)

[SOP]

